SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

No. 116. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 22, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ЧЕРВНЯ 1989 Ч. 116. РІК XCVI.

Пам'ятайте про Україну!

ВІДБУЛАСЯ X-ТА СЕСІЯ УНРАДИ

С. Бавнд Брук Н. Дж. (УІБ). — Тут у Осередку Української Культури УАПЦ відбулася в днях 16-19-го червня ц. р. ювілейна X Сесія Української Національної Ради, яку попередили Асамблея УММАН для відзначення 110-ліття Симона Петлюри, 175-ліття Т. Шевченка, 50-ліття Карпатської України та окреме відзначення Року Української Мови.

Саму сесію започаткували Молебнем отці під проводом Владики Метрополита Мстислава, що виголосив відповідне до обставин слово, закликаючи до єдности думки і чину.

X Сесію відкрив офіційно найстарший віком член УНРади ред. Іван Кедрин-Рудницький, покликаючи Президію Сесії під проводом д-ра Целестина Суховерського. Вступне слово виголосив Президент УНРеспубліки д-р Микола Лівицький. Після цього приступлено до вибору комісії. З черги звітували з діяльности за роки 1984-89 голова Президії УНРади інж. Павло Лимаренко, голова Уряду УНР д-р Ярослав Рудницький та члени Уряду. Після запитів і дискусій на пропозицію Найвищої контрольної ради висловлено вотум довір'я для керівних органів УНР. Згодом слідували звіти комісії, читання декларації і резолюцій.

Перебрано на Президента Української Народньої Республіки в екзилі д-ра М. Лівицького, а на віцепрезидента вибрано Миколу Плавюка. Новим головою УНРади став д-р Михайло Воскобійник, а головою Найвищого конституційного трибуналу — д-р Я. Рудницький. На голову Уряду Президент УНРеспубліки в екзилі покликав проф. Івана Самійленка, який має представити склад Уряду в найближчому часі.

На сесію УНРади вплинуло багато привітів, які відчитано під час бенкету, промовцем на якому був проф. Любомир Винар. Сесію закінчено урочисто словом Президента УНРеспубліки в екзилі, молитвою пастора д-ра Володимира Домашовця і національним славнем.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

Кергонксон, Н. Й. — Тут на оселі УНСоюзу відбудеться від 24-го червня до 5-го липня ц.р. тенісовий табір для хлопців і дівчат у віці від 12 до 18 років. Програма: щоденний прорух, інструкції для початкуючих і заавансованих, основна техніка, тактика і підготова до турнірової ігри. Інструктори — Юрій Савчак і Зенон Снилик. Таборовики повинні привезти свій виряд включно з трьома баньками м'ячиків. Приміщення в кімнатах і харчі — 200 дол. для членів УНС, 230 дол. для нечленів УНС, теніс 60 дол. Зголошуватися до табору прямо на адресу Союзівки.

ТОВАРИСТВО „МЕМОРІЯЛ" ВЛАШТУВАЛО ВЕЛИКЕ ВІЧЕ У ЛЬВОВІ

Львів. — У неділю, 28-го травня, в 2-ій год. по полудні, тут біля стадіону „Дружба" на горі-майдані відбувся мітинг влаштований з ініціятиви Товариства „Меморіял", присвячений жертвам сталінізму, НКВД, брежнівським репресіям і обороні сьогоднішніх в'язнів.

Мітинг відкрито піснею „Ой, Морозе-Морозенку", яку виконав хлопячий хор „Дударик". Цей же хор виконав ще декілька релігійних пісень.

Відтак був заклик до священиків Православної Церкви чи є такі присутні, щоб провели молитву. Відповіді не було. На заклик чи є священики Української Католицької Церкви — священик зголосився і відмовив три рази „Отче Наш" і „Богородице Діво". Молитву закінчено співом „Христос Воскрес". Всі учасники, в числі 5-6,000 осіб повторяли молитву зі священиком і співали „Христос Воскрес".

Перед трибуною і по боках було около 40 національних синьо-жовтих прапорів з тризубами і хрестами на верху держаків. Деякі прапори були увінчані терновими вінками на знак жалоби. Єдиний неукраїнським прапором був грузинський національний прапор. Мітинг вшанував недавні жертви грузинів в Тбілісі. В багатьох учасників демонстрації на грудях виднів синьо-жовтий прапорець або тризуб. Крім прапорів були великі портрети ув'язнених Чорновола, Макара і інших. Також були великі написи — вимоги виходу Щербицького „на пенсію". Промовці говорили через гучномовці. Промови були відважні і промовців було багато. Голова львівського Відділу Спілки Письменників України Роман Лубківський закінчив свою промову закликом: „Хай живе Вільна, незалежна, соціялістична Україна".

Адам Кардаш, член Української Гельсінкської Спілки львів'ян, повідомив учасників демонстрації що 25-го червня будуть відправлені Молебні і Панахиди на Личаківськім і Янівськім цвинтарях Львова по жертвах НКВД, розстріляних у Львові в червні 1941 року. А. Кардаш був арештований, провів свій арешт 15 діб голодуючи. Він прилюдно звертався до КГБ не

(Закінчення на стор. 4)

На ширину дороги розтягнулась колона демонстрантів у Львові із синьо-жовтими прапорами на чолі походу.

Мітинг-віче біля стадіону „Дружба".

М. ҐОРБАЧОВ БАЖАЄ СПІВПРАЦІ З ІРАНОМ

Москва. — До Москви приїхав з офіційними відвідинами речник іранського парляменту — найвижчий політичний представник, який досі відвідав СССР, гаятолісман Гашемі Рафсанджані. Його прийняв Міхаїл Ґорбачов незвичайном сердечно і тим вказав на своє бажання нав'язати добрі стосунки поміж СССР та Іраном. „Ми є за політичним діялогом, постійними зв'язками та спільними цілями", — сказав М. Ґорбачов.

Відвідини Г. Рафсанджані були запляновані ще перед смертю аятолли Хомейні, але тепер Ґорбачов старався сильно підкреслити бажання кращих відносин поміж обома країнами, заявляючи, що „ми є готові іти вперед у стосунках з Іраном так далеко як Іран піде у напрямі до нас". Як відомо, у війні поміж Іраном та Іраком, СССР підтримував Ірак.

Зв'язки поміж СССР та Іраном погіршилися від часу панування аятолли Хомейні, який постійно говорив про СССР як „диявольську силу" і так само згадав СССР у своєму завіщанні. Але помимо того Г. Рафсанджані запевнив, що перед смертю іранський провідник в розмові підкреслив, що треба зробити все, що можливе для наладнання взаємин поміж тими двома державами. Тому Г. Рафсанджані заявив, що ще ніколи ці дві держави не мали так доброї нагоди поліпшити свої взаємовідносини, як саме тепер.

Вже після перших кількох годин перебування у Москві Г. Рафсанджані підписав з Ґорбачовим договір, що будуть співпрацювати до 2000 року. Договір був загального характеру і не специфікував в чому саме ця співпраця буде виказуватися але сподіються, що це буде вияснене у дальших спільних розмовах. Одна із можливостей конкретної співпраці є евентуальне відкриття газових проводів, які експортуватимуть природний газ з Ірану до СССР. Проводи стоять закриті від 1980 року коли СССР не хотів згодитися на піднесення ціни, яке поставив Хомейні.

В Ізраїлі засуджений жид, який напав на адвоката І. Дем'янюка

Єрусалим. — Єрусалимський суд виніс вирок у справі Ізраеля Ієгезкієлі, який у грудні минулого року хлюпнув кислотою в лице ізраїльському адвокатові Йорамові Шефтелеві, оборонцеві Івана Дем'янюка.

У березні цього року 71-річний І. Ієгезкієлі, який пройшов у роки Другої світової війни через нацистські табори смерти, був визнаний винним у нападі на Й. Шефтеля. Максимальне покарання, передбачене законом за цією статтею — 25 років тюремного ув'язнення.

Суд у Єрусалимі засудив Ієзекієлі до трьох років в'язниці, до яких додано два роки випробного терміну. Крім того він повинен заплатити 11,000 дол. компензації потерпілому, в якого пошкоджене око.

Ієзекієлі напав на Йорама Шефтеля під час похорону іншого адвоката І. Дем'янюка, Дова Ейтана, який, згідно з жидівською версією, покінчив життя самогубством, вискочивши з вікна багатоповерхового будинку.

Під час суду над Дем'янюком, який тривав 14 місяців, І. Ієгезкієлі майже весь час перебував у залі суду. Суд неодноразово викидав його зі залі за порушення порядку.

Згідно з повідомленням ізраїльського радіо, після оголошення присуду І. Ієзекієлі сказав, що він не жалує про свій поступок. Засуджений заявив, що внесе апеляцію. Одночасно він звернувся до суду з просьбою відкласти виконання вироку, бо він збирається одружуватися.

Відбулася ювілейна асамблея УММАН

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут у приміщенні Центру УАПЦ відбулася 16-го червня ц.р. ювілейна асамблея УММАН для відзначення 110-ліття С. Петлюри, 175-ліття Т. Шевченка, 50-ліття Карпатської України й Року Української Мови з відповідними доповідями, що їх виголосили проф. Володимир Жила й його дружина Орися Жила та проф. Ярослав Рудницький з Канади. Поему „Кобзареві" Ніни Костенко рецитувала голова УІБ Таня Носко-Оборонів.

В почесну Президію Асамблеї запрошено президента УНР Миколу Лівицького, що як почесний голова Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі, прийняв грамоту відзначення дня неприсутнього директора її П. Йосипишина. Згідно з традицією Академії присвоєно титул „поета лавреата" маестрові Василеві Барці.

Крім цього відзначено грамотою признання „за мистецьке плекання трипільської культури" та її гончарство Анну Оборонів-Гендерсон з Канади. В часі Асамблеї була виставка нових видань УММАН.

ВЕЧІР ПОПУЛЯРНОЇ ПІСНІ

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 27-го червня ц.р., о год. 7-ій вечора в приміщенні Українського Народного Дому, 140-142 Друга авеню, відбудеться вечір української популярної пісні. Участь беруть: Ліда Михайленко — альт, солістка популярної музики київського театру, Ігор Кушплер — баритон, соліст Львівського оперного театру і Маріян Шуневич — тенор Львівської фільгармонії. Вступ 5 дол. від особи.

У „ЖОВТНІ" ПОМІЩЕНО ПОЕЗІЇ ЧОТИРЬОХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

Джерзі Сити, Н.Дж. — В літературному місячнику „Жовтень" за травень 1989 року вміщено поезії чотирьох поетів — січових стрільців під спільним заголовком „Ой там ідуть стрільці..."

У цьому розділі є поезії Романа Купчинського, Олеся Бабія, Юри Шкрумеляка і Миколи Голубця. Збірка ілюстрована екслібрісами М. Яцева і П. Прокопова, а після віршів вміщено статтю Романа Федорова п.н. „Чотири поети з коша Січових Стрільців". Стаття починається ствердженням що ще кілька років тому про Українських Січових Стрільців було назагал говорено як про зграю буржуазних націоналістів, які на початку Першої світової війни добровільно зголосилися до австрійської армії, щоб допомагати австріякам воювати проти братів-росіян і водночас проти братів-наддніпрянців." Автор статті однак пише, що не береться оправдувати можливі помилки молодого покоління з-перед 1914 року, ані їх осуджувати. Він поставив собі за завдання нагадати, що серед УСС-ів зібралося чимало талановитих людей — мистців, поетів та журналістів. Відтак він дає коротку характеристику творчости чотирьох поетів січових стрільців, яка складалася не лише з поезій, але також з прози: повістей і оповідань, у випадку Р. Купчинського і Ю. Шкрумеляка також праці журналістичної, а М. Голубця — мистецтвознавчої.

Р. Федорів закінчує свою коротку довідку ствердженням: „Публікація у, 'Жовтні' віршів чотирьох поетів, що були січовими стрільцями, не означає, що поділяємо їх погляди, які, до речі, вони за життя часто змінювали, і це не грудка землі на їхні могили. Публікація — це свідчення пам'яти нащадків: полова що з роками відсіюється, стає перегноєм, а все талановите, мудре, створене для людей, не забувається, живе".

„ТУТ СТОЯТИМЕ ПАМ'ЯТНИК ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВІ"

Це місце у центрі княжого Львова стало священним. Тут стоятиме пам'ятник Великому Кобзареві Тарасові Шевченкові. На місце майбутнього пам'ятника щодня приходять сотні львів'ян і гостей міста, серед яких є багато українців з Канади, З'єднаних Стейтів Америки, Австралії, Польщі, Чехо-Словаччини. Тут звучить невмирущий „Заповіт", до стіп символічного пам'ятника лягають вінки, квіти від вдячних потомків як данина немеркнучої пам'яті народної, як вияв вічної любови народу до свого Генія, безсмертного Тараса.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ американських держав, які минулого тижня виїхали до Панами щоб там вести переговори з ген. Мануелем Норієґою повідомили, що переговори не увінчалися найменшим успіхом. Г. М. Норієґа заявив, що політичну ситуацію можуть обговорювати лише політичні партії, а не представники війська, а саме завданням делеґації було зааранжувати розмови поміж військовими представниками і представниками усіх політичних партій. Як відомо загально уважається, що Норієґа пошахрував в травні вибори, щоб бути дальше диктатором Панами.

ПРЕЗИДЕНТ НІКАРАҐУА Даніель Ортеґа звернувся до католицького кардинала в Нікараґуа, щоб цей посередничив йому для розмови із президентом Джорджом Бушом та в цей спосіб нав'язати стосунки поміж Нікараґуа і ЗСА. Д. Ортеґа виразно підкреслив, що держава є у великій економічній кризі тому, що ЗСА увели заборону торгівлі із Нікараґуа.

„КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА" подала в недільному виданні, що у Казахстані дійшло до неспокоїв, викликаних молодими людьми, які озброєні рушницями, запальними бомбами і залізними палками пробували зайняти поліційну станцію і збірник води у місті Новий Ужен, як також понищили ряд крамниць. Не відомо, що було причиною цих неспокоїв та скільки осіб при тому згинуло. Совєтська преса, як і телевізійні новинки, стараються ті заворушення пояснити як „молодечі витівки".

АНДРЕЙ САХАРОВ, БОРЕЦЬ за людські права, звернувся із закликом до провідників усіх держав світу щоб домагалися від Китаю відкликання останніх присудів смерти на учасників демонстрацій. Але прим'єр-міністер Китаю Лі Пенґ проголосив, що всі демонстранти будуть „безпощадно" покарані.

ПІСЛЯ НОВОГО ОБРАХУВАННЯ недільних виборів у Греції консерватисти дістали 44.5 відсотка голосів, соціялісти Андреаса Папандреу 39.1 відсотка голосів, а коаліція лівих партій 13 відсотків. Хоча А. Папандреу заявив, що він вносить свою резиґнацію із посту прем'єр-міністра, провідник консерватистів Константин Міцотакіс мусить створити коаліцію, щоб могти перебрати провід держави. Однак комуністи не хочуть погодитися на спільний бльок.

ДРУЖИНА ШВЕДСЬКОГО прем'єр-міністра Ольофа Пальме, Лізбет зізнавала в понеділок, 19-го червня ц.р., перед судом у процесі проти вбивника її мужа. Вона з певністю та без вагання ствердила, що Карль Петтерсон, який є оскаржений за застрелення О. Пальме, є справді вбивником і що вона тричі бачила його, коли оглядалася за поміччю для пораненого мужа, біля якого вона стояла. Як відомо, атентатчик стрілив до прем'єр-міністра коли цей з дружиною ішов вулицею до кіна у 1986 році.

В АМЕРИЦІ

ЦЕ ВПЕРШЕ ВІДКОЛИ ЗСА і Совєтський Союз ведуть переговори про обмежене озброєння ракетами далекого засягу ця справа пішла на друге місце. Бо згідно зі заявами важливих чиновників Уряду президента Джорджа Буша, тепер на першому місці на женевських переговороах є справа зменшення військових сил на терені Европи, а вже згодом прийде й до справи ракет далекого засягу.

НОВООБРАНИЙ СПІКЕР Палати Репрезентантів Томас Фолі на політичному сніданку в Ню Йорку вперше натякнув на те, що провід цієї законодавчої установи готується до поновлення спірного питання в справі підвишок платні для членів Конґресу. У своїй промові він заявив, що Конґрес повинен підвищити платні федеральним суддям і державним урядовцям, що займають відповідальні становища. „В той чи інший спосіб нам таки прийдеться вирішувати цю проблему". Т. Фолі також сказав і те, що цієї справи не будуть торкати поки не отримають очікуваного в цій справі звіту, в котрому, як припускає багато членів Конґресу, буде рекомендація підвишок і для них в заміну за отримування гонорарів з промов чи інших функцій пов'язаних з їхніми становищами.

ДЕПАРТАМЕНТ ТРАНСПОРТАЦІЇ, щоби вдержати у своїх рядах кваліфікованих і відповідальних контролерів повітряного руху, які працюють в найбільш рухливих коридорах повітряного руху ЗСА, цього тижня почали виплачувати 20-відсоткові премії деяким контролерам в Чикаго, Ню Йорку, Лос Анджелесі і Овкленді. Секретар Департаменту транспортації Самюел Скіннер, на пресовій конференції завив, що це є засіб, яким хочуть заохотити залишитись тих, що є, і спонукати нових працівників голоситись на позиції контролерів руху, механіків чи інспекторів, бо відчувається великий брак персоналу ще від того часу, як тодішній президент Роналд Реґен у 1981 році звільнив з праці всіх страйкуючих контролерів повітряного руху. Одначе провідники профспілки крайових реґуляторів повітряного руху не є вдоволені такою розв'язкою, бо твердять, що це створює подвійну систему платень.

КИТАЙСЬКОГО ДИСИДЕНТА Фанґа Ліжура та його дружину Лі Шушен, які від часу студентських заворушень в Китаї перебувають в американській амбасаді в Пекіні, запрошено на викладачів до Каліфорнійського університету. Фанґ Ліжур відомий астрофізик, його дружина Лі Шушен по фаху також фізик, запрошені на викладачів департаментом фізики через Державний департамент і американського амбасадора в Пекіні Джеймса Лілі. Речник Каліфорнійського університету Рей Колвіґ сказав, що „можливості їхнього приїзду до нашого університету виглядають добре, якщо їм вдасться виїхати з Китаю".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster, send address changes to: Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 ... 434-5807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата ... $40.00 на рік, $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів ... $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
... money orders виставляти на: Svoboda

Статті, ... підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Передбачають голод у СССР

Кореспондент аґентства Ассошіейтед Пресс Дебра Суард повідомляє, що 16-го червня ц. р. на пресовій конференції з питань сільського господарства, депутат з'їзду економіст Владімір Тіхонов заявив, що в Совєтському Союзі може початись справжній голод, якщо найближчим часом не вжиється термінових заходів. Тіхонов назвав чимало прикладів хронічної недостачі основних продуктів харчування і сказав, що найближчим часом стане, ще гірше, бо вичерпалася валютна резерва. Купувати стільки продуктів в інших країнах не буде змоги. На думку економіста, врятувати ситуацію може тільки негайна земельна реформа.

Тіхонова підтримав інший економіст Олеґ Боґомолов, який вважає, що будь-які реформи в СССР повинні починатися з сільського господарства. Треба повернути народові землю.

Ще один економіст, Леонід Абалкін, заявив що термін „голод", на його думку не зовсім підходить до ситуації, яка може скластися в країні в недалекому майбутньому. Однак він відмовився прокоментувати свою думку і висловити свою власну прогнозу.

Депутат Ю. Черниченко, коментатор совєтської телевізії з питань сільського господарства, такі ж самі прогнози висловлював на з'їзді народних депутатів. Він критикував делеґатів за те, що вони слухняно голосували за тих, кого пропихали партійні апаратчики, в результаті чого до Верховної Ради не обрано таких економістів як Абалкін, Боґомолов, Шмельов, Тіхонов, Петраков, Попов. Не обрали історика Афанасьєва, не обрано видатних юристів та видатних публіцистів. Черниченко сказав, що „випадковости тут нема", бо недаремно люди співають: „Не сама машина ходить, тракторист машину водить".

З приводу економічної ситуації Черниченко сказав, що за чотири роки НЕП не лише нагодував, взув і одягнув всю країну, але продавалися залишки зерна в інші країни. А в Совєтському Союзі на сьогоднішній день є 190 мільйонів гектарів чорнозему — найкраща земля плянети. І немає тут вини кліматичних умов чи неякісности ґрунтів. „Причини злиденного життя людей і вмирання ґрунту — виключно політичні", — заявив Черниченко, — примусова система землеробства ніколи не нагодує народ".

„Сталінізм в сільському господарстві, — продовжує далі Черниченко, — це економічна Вандея. Вона не лише здатна торпедувати перебудову, але й робить це. Плян, який виконується за рахунок обміну своєї нафти на чужий хліб — це не плян. Людям зі здоровим глуздом неможливо пояснити економіку, яка випускає порівняно зі ЗСА тракторів у п'ять разів більше, комбайнів у десять разів більше на душу населення, а зерна вдвічі менше. Черевиків втричі більше, ніж у ЗСА, але краще б їх не виготовляли зовсім. Або скажімо, в СССР виробляється цукру 31 кг на душу населення, а в ЗСА — 22 і зовсім немає черг, немає талонів".

Черниченко відверто критикував совєтську бюрократичну систему за те, що існуюче „об'єднання націй бюрократія принижує... Принижує суму націй..."

„Минулого року СССР закупив зерна 21 мільйон тонн, коли країна виробляє пшениці вдвічі більше, ніж їй треба. Де логіка? Чого вартий за таких умов совєтський госплян?" — запитує Черниченко і називає таке господарювання антинаціональною практикою. Він розповів на з'їзді, що ніхто вже не вірить в колгоспи, але не хочуть дати волю землеробам... Якби це сталося, то вже давно „країна соціялізму перестала б бути міжнародним нахлібником". На кінець своєї промови Черниченко палко закликав не відкладати вирішення проблем на потім, а вже тепер, негайно передати „владу радам", щоб вони самі вирішували як економічні проблеми, так і проблеми національні.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ СОВЄТСЬКЕ пресове агентство, у четвер о 8 годині 13 хвилин ранку за місцевим часом у Таджикістані стався землетрус, потужність якого визначається за совєтськими сейсмологами 5 балів за прийнятою в СССР 12-бальною шкалою. Судячи з повідомлень совєтської преси землетрус не приніс людських жертв і значної матеріяльної шкоди.

НЕ ВИПРОБОВУЙТЕ НАРОДНОГО ТЕРПІННЯ!

(Відкритий лист В. Чорновола В. Щербицькому)

II.

І все ж мільйони жителів України, що кожен день Вашого господарювання в республіці за сьогоднішніх суспільних умов сприймають як плювок усім нам в обличчя, як особисту образу, позбувшись Вас, зітхнуть з полегкістю.

Як соратник Брежнєва й один з архітекторів застою Ви залишаєтесь ворогом номер один будь-якого суспільного поступу в Україні. Ви гальмуєте скільки спроможетеся навіть ті позитивні починання, на які, потрапивши у безвихідь, наважилася Москва. Важко навіть уявити в сьогоднішній керованій Вами Україні появу таких, наприклад, законів, як прийнятий недавно у Латвії Закон про передачу селянам землі у довічне користування з дозволом найманої праці. Або — як уже діючі закони прибалтійських республік про статус їхніх корінних мов, кожну з яких визнано єдиною державною мовою і мовою міжнаціонального спілкування в республіці, а урядовців і господарників перевчають, встановивши чіткі терміни, оволодіння мовою і виділивши на це значні кошти.

Чи ж здатна навіть подумати про таке Ваша обрусительська команда?

Цьогорічна виборча кампанія в Україні була перетворена під Вашим керівництвом на бойовий огляд сил реакції. Ви не зупинилися не тільки перед масовими передвиборчими і виборчими махінаціями та фабрикаціями, а й перед фізичним і „правовим" терором. (Згадаймо погром спецвійськами мирного передвиборного мітинґу у Львові 12-го березня, десятки адміністративних засуджень у різних містах України за передвиборну агітацію, в тому числі й моє сьогоднішнє ув'язнення).

Ви панічно боїтеся всякої організованої опозиції, навіть такої поміркованo-ліберальної, як започаткований українськими письменниками Народний Рух України за перебудову. Ваша команда організувала пляномірне цькування Народного Руху України в монополізованих партією органах масової інформації. (Перед у цій антиукраїнській кампанії веде російськомовний орган Вашого ЦК — „Правда Украины", що стала сьогодні в Україні головним рупором великодержавного націонал-комунізму).

Шалену лють викликає у Вас і Українська Гельсінкська Спілка. Називаючи екстремістами людей, які виклали свою програму національного порятунку і пропаґують її мирними конституційними засобами, прийнятими всім цивілізованим світом, Ви заохочуєте дійсно екстремістські методи боротьби з нами, каральні спецроти, дифамацію в пресі, адміністративний терор.

За тим же, популярним у базарних злодюжок принципом кричати на іншого „Тримайте злодія!" Ви звинувачуєте нас у розпалюванні міжнаціональної ворожнечі, ніби це не Ви протягом десятиліть заповзято проводили брежнєвсько-сусловську імперську політику активного перемішування населення, переселивши, з допомогою економічного плянування та інших волюнтаристських заходів, в Україні (як і в Прибалтику, Середню Азію, Молдавію) мільйони росіян, спустошивши цим і довівши до занепаду саму ж Росію. Ніби це не Ви вивели з міст нашу мову, топтали нашу культуру, протеґуючи і вивищуючи при цьому як велику інтернаціональну мову і культуру зайшлого російського населення і створюючи саме цим передумови міжнаціональних конфліктів.

Ви й сьогодні, коли український народ почав прокидатися і заявляти про свої права, зовсім не зазіхаючи при цьому на права нацменшостей України, робите спробу кинути між нас зерно ненависти. Адже не секрет, що ваш партапарат, ведучи кампанію проти НРУ, УГС, інспірує створення в Україні шовіністичного інтерфронту. Адже в цьому особливо стараються Ваші ставленики в Донецькому та Одеському обкомах партії.

Ану заберіть свої нечисті руки від делікатної справи міжнаціональних взаємин — досить лиха наробили! Ми й без Вашої „керівної ролі" зуміємо порозумітися із росіянами, жидами, угорцями, татарами, греками та іншими народностями на Україні, як нам далі жити в нашому спільному українському домі.

Маєтодонтом застою, що вигулькнув із брежнєвських шарів, вважає Вас сьогодні вся 50-мільйонна Україна, без огляду на соціяльний та національний статус її населення. Останні вибори засвідчили, що Вас відторгає навіть та земля, яку топтали Ви колись босими ногами і до якої хотіли підлеститися різними подачками з державної кишені. Як показують опити, Ваші земляки голосували проти Вас майже поголовно. Тільки залишивши Вас єдиним у бюлетені, а потім вдавшися до фальсифікувань, Дніпропетровські апаратчики поповнили Вами

(Закінчення на стор. 4)

Роман С. Голіят

ЧОМУ ДУРАНТІ НЕ БАЧИВ ГОЛОДОМОРУ В УКРАЇНІ?

Duranty, Walter, „I Write as I Please", New York Simon and Schuster, 1935, 348 ст.

Щоб запобігти катастрофальному економічному положенню країни, Ленін впровадив у життя т. зв. НЕП (Нову Економічну Політику), яка дозволяла на розвиток приватних підприємств. Аж тоді поправилося життя в Москві. В ресторанах можна було випити не тільки водку, але й французький коньяк, як також віджила проституція і наркоманія. Люди, що в короткому часі доробилися, втікали через Ригу на Захід.

Коли в 1922 році в СССР вперше з приводу неврожаю занотували випадки голодомору, то голодуючим на Поволжі негайно прийшла з допомогою американська допомогова акція Гувера й інші. Дюранті провів на Поволжі три тижні, і згадує про випадки канібалізму. Люди масово вмирали, одні з голоду, інші з хворіб, що їх спричинив голод. Він дивується, що під час Першої світової війни, французи, щоб запобігти голодові, варили слимакову зупу, а росіяни на Поволжі не забили ані однієї ворони, які стадами кружляли над трупами, щоб з ворон робити зупу. Вивчивши російську мову, Дюранті мав нагоду особисто обсервувати тамошнє життя.

Волтер Дуранті, довголітній кореспондент „Ню Йорк Таймсу", спочатку під час Першої світової війни в Парижі, потім у балтійських країнах, а відтак протягом 15 років у СССР, у згаданій публікації, говорить про свою репортерську працю.

Він каже, що для газети — „новинки є новинками, без огляду на те, як і коли ви їх дістали й залишіть чортові, нехай він бере на себе консеквенції, але, якщо вам дасть засекречені або обмежені історії, то ви мусите респектувати цю тайну й шанувати це обмеження". (стор. 72).

Приїхавши в 1918 році з Парижу до Естонії, а потім до Латвії, він пише, що латиші не мали вишколеної армії, але їхні вояки воювали завзято, хоч погано одягнуті й босі, в зимі при температурі 10 ступенів нижче зера. „Добрі, завзяті селянські вояки, стовідсотково льояльні і глибоко патріотичні". Протягом століть латиші були невільниками балтійських німців і російських землевласників, і тому ненавиділи одних і других.

Після підписання миру Латвії з большевицьким урядом ІІ-го серпня 1920 року, Рига стала центральним вузлом між Заходом і Москвою. Прибувши до Москви, Дуранті згадує, що через два роки в Москві не було центрального огрівання, водопроводів, а мешканці грілися при печах, вживаючи на опал навіть коштовні речі — паркетову підлогу й музейні цінності.

Взимі 1922 року була проголошена конституція СССР, в якій сказано, що сім суверенних держав Совєтського Союзу мають право відокремитися. Діставши копію цієї конституції, американські кореспонденти думали, що це друкарська помилка. І коли запиталися офіційних чинників департаменту закордонних справ, то дістали відповідь, що текст конституції правильний, бо рамки конституції не розраховують на те, щоб якась з тих держав думала відокремитися. „Вони дивляться вперед, коли прийде час, що й інші держави, як Німеччина й Англія, а може, й Америка, схочуть стати членами нашого Совєтського Союзу". (стор. 197).

У 1924 році помер творець большевизму Ленін. Його наслідником мав стати Троцький. На кілька тижнів перед смертю Леніна, захворів Троцький і виїхав на лікування на Крим. Під час похорону Леніна, всі очікували Троцького, всі бо уважали його за найбільшу „голову" після Леніна. Сталін використав неприсутність Троцького й перебрав владу в свої руки й в короткому часі при допомозі ҐПУ зліквідував опозицію прихильників Троцького. Ленін помер від другого паралічу, залишаючи тестамент, щоб після смерти його тіло спалити, а його майно дати на едукаційний фонд. Але Політбюро вирішило мати забальзамованого ідола, якому покланяються досьогодні.

Дуранті каже, що західньому світові важко зрозуміти азійську психіку росіян. Сталін не раз вітав японського кореспондента словами, що він є також азіятом, тоді, як Троцький і його співробітники пили не російську воду на Заході. Большевики у своїх плянах застосовували засаду, що ціль освячують засоби. Він доказує, що большевикам вдалося колективізацію, тому що дев'ять десятих населення Росії були бідолахами, а одна-десята, — це багатії, промисловці й купці, й вони могли втратити ввесь свій дорібок, коли того захотіла царська адміністрація.

У квітні 1933 року Дуранті летів до Константинополя і „бачив нові політичні кадри при роботі; з того часу він не сумнівався, що знайшлася розв'язка аграрної проблеми й що весняний засів буде успішним осягом". (стор. 322). А в серпні, того ж року, під час його затримки в Україні в дорозі до Москви, він зауважив по селах порожні сільські будинки, без худоби й домашніх птиць. Люди тоді виглядали здоровіше й веселіше, як він це собі уявляв. Вони оповідали йому про свої жахливі переживання минулих років, (тобто

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Іван Кедрин

Гімалаї у Гантері

Виставка образів Ярослава Вижницького у ґалерії Об'єднання Українських Мистців в Америці у Ню Йорку в днях 2-го — 12-го квітня ц. р. мала рідкий у цій ґалерії матеріяльний і моральний успіх. Вона проходила під гаслом „Гімалаї в Ню Йорку", бо 40 експонатів становили олійні образи, створені мистцем на основі його подорожі до Непалю і відтіль на північ у сторону Тибету. Порепані й засніжені гори, тамошні автохтони на тлі дикої природи, але й прегарні типи і сцени. Після закінчення виставки Вижницький не мав великого труду постягати із стін нечисленні залишені картини. Але він мав удома десятки ще невикористаних шкіців, а що відзначається рідкою у мистців роботящістю і впертістю поруч із основною фаховою освітою і довголітнім досвідом зрілого маляра з власним стилем дальших кількадесят образів тематикою Гімалаїв і покаже їх на новій виставці, цим разом в його власній ґалерії у Гантері, напроти мотелю „Ксеня".

Відкриття цієї виставки відбудеться, — як заповіло оголошення — 2-го липня ц. р. о год. 3-ій по пол. Вижницький має більший сантимент до Гантеру і цієї своєї ґалерії, як до будь-котрого іншого міста і будь-котрої величавішої чужої ґалерії.

На виставці у Гантері будуть разом 64 нові експонати — більшість „Гімалаї", але також краєвиди і квіти непов'язані з тим далеким краєм і його горами. Сантимент Вижницького до Гантеру і його ґалерії проявлений у цій дбайливості, з якою готовить цю виставку. Як у Ню Йорку він зладив мистецький каталог-запрошення із своїм кольоровим автопортретом у високогірському одязі — так і тут буде мистецький різнобарвний каталог тибетанської дівчини.

Гантер лежить у Кетскильських горах — вони наче немовля супроти дорослої людини — так Кетскил супроти Гімалаїв. Тим яскравіше проявиться той контрасту власній ґалерії Вижницького.

Гантер здобув собі вже славу як мистецький осередок кожного літа. Гурт поважних мистців має тут свої доми, дальший гурт щороку приїздить і виставка Вижницького не єдина. Є індивідуальні, є й гуртова. Українське поселення у діяспорі може похвалитися, що з усіх ділянок культури на першому місці стоїть образотворче мистецтво. Треба творчих мистців шанувати.

Вертаючись до гантерської виставки Ярослава Вижницького — він знову єднає природу з людьми. Поруч із самітніми засніженими горами є й люди, є святині, є зупинки у мандрівці, монастир, люди перед готелем — зразки тибетанської архітектури. Вижницький не любить фотографії у мис-

(Закінчення на стор. 4)

Чи врятують севастопольську реліквію?

Поблизу Севастополя 84 роки тому піднявся серед хвиль романтичний пам'ятник — ґраціозна колона з коринтською капітеллю, з бронзовим орлом на верхівці, який тримає у дзьобі лавровий вінок, збираючись покласти його на воду. Цей пам'ятник затопленим кораблям жителі Севастополя швидко полюбили. Зображення його увійшло в герб Севастополя. Але море розмило дно навколо скелі, де стоїть пам'ятник, і вона тепер висить над вимоїною завбільшки понад 20 кубічних метрів.

Члени недавно створеної кооперативи „Херсонес", що вже здобули репутацію добрих фахівців у підводно-технічній праці, вирішили „запльомбувати" вимаїну. Уважно оглядаючи обеліск, кооператори виявили на північній стіні колони залишки зображення парусної щогли. Кілька фраґментів цього зображення знайшли вони й під водою, що свідчить, що пам'ятник поступово затоплює море, а бурі руйнують його образотворче оформлення. У місцевих архівах не знайшли ніяких описів чи креслень, тому відновити малюнок буде важко.

У зв'язку з цим газета „Радянська Україна" звернулась до читачів надіслати спогади, фотографії, або іншу інформацію про Пам'ятник затопленим кораблям. Все це могло б допомогти у відновленні чудової реліквії. А тим часом кооператори намагаються скріпити фундамент і заповнити вимоїну під ним.

Севастополь — місто українського республіканського підпорядкування в Криму, засноване 1783 року. З тих пір Севастополь був базою військово-морської фльоти, зазнав тривалої облоги об'єднавши англо-франко-турецькими військами у 1853-56 роках і був зруйнований, потім відбудований, а під час Другої світової війни знову зруйнований. Під час відбудови, реконструйовано чимало історичних споруд. З Севастополем пов'язані імена багатьох видатних культурних діячів України, в тому числі й Лесі Українки.

Р. К.

„УКРАЇНЦІ У ВЕНЕСУЕЛІ" — СПОГАДИ ПОСЕЛЕНЦІВ

Нещодавно наша мемуарна література збагатилася оригінальним і цінним набутком — споминами українських поселенців у Венесуелі. Спомини обіймають всі етапи еміґраційного життя українців, що їх Венесуеля прийняла на постійне перебування. Це вперше так всеціло є описана доля і недоля, успіхи й невдачі поселенців, які в добрій вірі еміґрувати з Німеччини в далекі країни, щоб зажити вкінці свобідним, трудящим, але спокійним життям.

Книжка „Українці у Венесуелі" із тризубом на обкладинці, присвячена тисячоліттю Християнства в Україні — обіймає 310 сторінок, на яких є розміщений весь матеріял споминів поодиноких авторів, історичні й географічні довідки про Венесуелю, довідки із преси про громадське, церковне й політичне життя українців на новому місці поселення. Цей обширний матеріял зібрав, упорядкував і доповнив своїми власними споминами Осип Панчишин, якому треба завдячувати саму ідею появи цієї книжки, його ініціятиві, розшукам та окремим поїздкам з Чикаґо до Венесуелі, щоб там на місці віднайти, зорганізувати й придбати знімки, яких ми маємо понад 110 із многогранної діяльности поодиноких організацій, Православної і Католицької Церков, із приватного життя поодиноких людей і родин та про окремі особи, які зуміли своїми здібностями й талантом зайняти високі становища й посади в адміністрації, як теж і при війську.

Відкриваючи книжку, замість вступного слова ми бачимо загальну довідку пера О. Панчишина про те як венесуельський уряд погодився прийняти до себе лише 865 родин і 40 самітних — разом 3,400 осіб, і як їм прийшлося тяжко поборювати різні труднощі й небезпеки кліматичного й матеріяльного характеру, не маючи жодної підтримки чи опіки з боку державних чинників. І лише згодом, коли вже закріпили за собою господарські здобутки — приступили до широкої й жвавої церковної і громадської діяльности, закладаючи дві — католицьку і православну — парафії, різні громадські організації, товариства й установи включно із школами, садочками та організаціями молоді: Спілки Української Молоді і Пласту. Тепер у Венесуелі залишилося 250 родин, більшість із них вже її уродженці, які поволі включаються у венесуельське суспільство.

У наступній обширній статті, що має довідкове значення, теж пера О. Панчишина п. з. „Дещо про Венесуелю та життя в ній", автор розповідає про географічне положення самої Венесуелі, про природні багатства, як нафта, ґаз, залізні руди, вугілля, золото та навіть діяманти, але найбільше доходовою індустрією є продукція нафти й пального, що приносить доходу 16 більйонів річно.

З дальшої розповіді довідуємося про тропічно-кліматичні умовини, де, не зважаючи на цивілізаційні державні заходи, все ще населенню загрожують великі небезпеки з боку різного роду плазунів, крокодилів, отруйних гадюк і вужів, а в ріках від малих риб, які масово кидаються на чоловіка чи тварину і моментально її з'їдають.

Щодо населення, то автор умовно ділить його на три групи, зараховуючи до першого населення, яке прийняло культуру й цивілізацію еспанських завойовників, їхню мову, звичаї й обичаї власні. Другу групу творять тубільці-індіяни, які продовжують свою культуру, матірну мову та затримують всі ознаки своєї національної окремішности. Живуть у далеких недоступних долинах між горами, але вони — миролюбні, не ворогують із білими. Третю окрему групу творять тубільці, корінне населення, жорстокі індіяни, які вбивають кожного зустрічного білого своїми затруєними стрілами і проти цієї отрути досі немає жодного лікарства. Живуть вони в далеких неприступних джунґлях, нападають на оселі білих, забираючи їм харчові продукти.

Закінчуючи ці вступні довідкові есеї, зупиняємося на споминах різних авторів, які зацікавлюють читача своїми описами різних пригод на морі й суші. Ці спомини реально відтворюють побутово-соціяльну дійсність місцевого населення, серед якого нашим біженцям прийшлось жити й здобувати важкою працею матеріяльне забезпечення собі й своїм родинам. Уже у спогадах інж. Михайла Сердюка довідуємося про те, що наші люди навіть на кораблі зуміли своєю зорганізованістю і наполегливістю осягнути надавання корабельних радіооголошень також і українською мовою, а серед шаліючої стихійної бурі, видати українською мовою журнал п. з. „На хвилях". Про цю подію автор розповідає так: „Двоє тримало машину до писання, а інших двоє, прикріпивши себе до стіни, тримали друкара, щоб не полетів сторчма... Як не шалів океан, як не казився він, а українська наполегливість перемогла, журнал з'явився!".

Та інші автори як Григорій Мачула, д-р Л. Стаховський, інж. М. Сердюк, В. Кушнір, О. Панчишин багато й обширно пишуть про життя-буття наших поселенців, їхню громадську, церковну й політичну активність, їхню наполегливу й постійну інформативну й пропаґандивну працю серед венесуельської громадськости, здобуваючи очевидні успіхи й зрозуміння. Це можна підтвердити таким наявним фактом як переміна назв вулиць у столиці Венесуелі Каракас на українські вулиці з назвою „Калле Украніа".

Спогади цих же авторів дають багаті інформації з історії Венесуелі, із визвольної боротьби проти еспанських окупантів, а також цікаву інформацію про участь у цій же визвольній боротьбі по стороні Венесуелі українця з Києва Михайла Скибіцького, який в ранзі сотника інженерії переймає керівництво венесуельським відділом інженерії, а опісля стає близьким прителем генерала Паеса та його адьютантом.

Ще мусимо згадати й про інші розділи названої книжки, в яких описується і згадується про церковне життя і тут ми читаємо замітну статтю Іллі Лобура п. з. „Роля Церкви в житті українського народу", про громадсько-культурні й політичні організації, про українську громаду у Валенсії, другому великому місті після столиці. Мусимо признати, що добре зробив упорядник книжки О. Панчишин, поміщуючи в окремому розділі всі дописи й статті про Венесуелю, як додаткову документацію і доповнення до споминів поодиноких авторів.

У кінцевих двох розділах треба з признанням відмітити, що упорядник не занедбав дати біографічні відомості про поодиноких замітних українців, які в культурному чи політичному житті української громади у Венесуелі, брали активну участь і цим причинилися до її всестороннього розвитку. Не менш похвальним є спомини присвячені цим, що відійшли залишаючи добру й вдячну пам'ять в українській громаді.

Список жертводавців на видання цієї книжки закриває

(Закінчення на стор. 4)

В поклоні С. Петлюрі

В новозбудованому храмі — катедрі української православної церкви св. Андрія Первозванного, яка знаходиться при 15100 Гем пшир авеню в Сілвер Спрінг, Мериленд, в неділю, 24-го травня ц. р., після Святої Літургії настоятель церкви о. протоієрей Григорій Подгурець в супроводі хору та двох вівтарних хлопців відслужив урочисту Панахиду за спокій душі визначного сина української нації св. п. Головного Отамана Симона Петлюри в 63-тю річницю Його трагічної смерти.

Перед Панахидою о. Подгурець в своєму слові відмітив головні риси Симона Петлюри, як провідника новітньої Української Держави і його тверду поставу в боротьбі з ворогом за її самостійність і незалежність.

На Панахиді були присутні: українська пластова молодь, українські ветерани, які тримали стійку з своїми прапорами, представник від Державного Центру УНР і чисельне громадянство і гості.

Хор проспівав „Вічная пам'ять", а присутні схиливши голови і склонивши коліна віддали свою найбільшу пошану своєму провідникові, що своє життя віддав за волю України.

К. С.

Виставка творів Галини Кошарич

Проф. Михайло Калиновський відкриває виставку. Зліва мисткиня Галина Кошарич.

У Приміщенні Українсько-Канадського Архіву-Музею відбулася від 31-го березня до 22-го квітня виставка олій мисткині Галини Кошарич, яка недавно прибула до Едмонтону з Квебеку.

Галина Кошарич ще молодою дівчиною вчилася рисунка в Зальцбурзі у Леоніда Перфецького. Вона виїхала з батьками до Венесуелі, звідкіля після одруження переїхала з чоловіком Богданом Кошаричем до Монтреалю, де студіювала в університеті Конкордія і закінчила мистецькі студії.

Виставку відкрив голова Українсько-Канадського Архіву-Музею, професор альбертського університету Михайло Калиновський. Він коротко подав біографію мисткині і дані про неї. Присутній на виставці проф. Дмитро Степовик, старший науковий співробітник Інституту мистецтвознавства ім. М. Рильського Академії Наук УРСР, подав аналіз виставлених картин. Він підкреслив гармонійний, яскравий кольорит картин, цікавий і незвичайний стиль та любов мисткині до наших народних традицій і культури. Також порівняв її творчість до праць деяких малярів з України, які не бояться вживати теми нашого минулого.

Виставка відбулася успішно, спонукуючи зацікавлення англомовних мистецьких критиків. Обширні ілюстровані статті появилися в обох головних щоденниках Едмонтону: „Едмонтон Сон" (6-го квітня) за підписом Гарі Гее і за підписом Елисавети Бошан „Едмонтон Журнал" (8-го квітня).

Стація телебачення СФРН ТВ вислала до Українського Музею свою мистецьку коментаторку Тері Меєр, щоб накрутити виставку і зробити інтерв'ю з Галиною Кошарич для недільної програми „Он Товн", яка була передана по полудні 2-го квітня.

На виставці мисткиня мала десять картин свого імпресіоністичного стилю, це були краєвиди і квіти. Решта творів були картини, як сказала мисткиня, модерно-фігуративно-фрагментного стилю. Цей стиль розвинувся в неї під впливом кубізму, з яким вона ввійшла в контакт під час своїх студій в університеті Конкордія в Монтреалі. Кольорова гармонія і естетика таких кубістів як Франц Марк і Марсель Дуган сприяли надхненню мисткині. Вплив кубізму знаходиться в розділах полотна, даючи картині вигляд вітражу, в якому площини часто відзначаються одні від других контрастами холодних та теплих барв, наслідок побуту у Венесуелі.

Інспірація Галини Кошарич є міцно зв'язана з усім питомим українським. Народні танці, українське весілля, Різдво, калина, маки, соняшники, теми поселення піонерів у Канаді.

Виставку відвідало багато людей і по більшости картини її модерно-фрагментичного стилю були закуплені. Галина Кошарич підготовляється восени до виставки нових картин в Українському Музеї в Саскатуні.

Михайло Калиновський

Кінець святкування Тисячоліття в катедрі св. Володимира

Закінчення святкувань в катедрі св. Володимира в Ню Йорку звеличав своєю присутністю Первоієрарх нашої Православної Церкви Блаженніший Митрополит Мстислав.

Митрополита в супроводі почоту зустрів хлібом-сіллю голова парафіяльної ради Юрій Зеленський, а голова сестрицтва Марія Коник вручила Владиці букет троянд.

При вході до храму Митрополита зустрічало духовенство: протопресвітер В. Базилевський, митрофорний протоієрей П. Готрович, отці К. Калиновський, П. Сагайдачний протодиякон В. Поліщук, диякони А. Кулик, і Т. Удод.

У своєму привітальному слові настоятель катедри отець Володимир Базилевський, зокрема, сказав: „Блаженніший Владико Митрополите! Маю велику духовну радість вітати Вас — Первоієрарха Української Православної Церкви в ЗСА і в діяспорі — на порозі катедри святого князя Володимира, предстоятелем якої Ваше Блаженство були протягом двадцяти років, і приношу Вам синівську подяку за те, що зволили завітати до нас, щоб очолити Божественну Літургію та Молебень у цей урочистий день закінчення святкування Тисячоліття Хрещення Руси-України та започаткування наступного тисячоліття".

Під час Богослуження у катедрі св. Володимира (зліва): іподиякон І. Фатенко, ієромонах Єремія (Ференц), протопр. В. Базилевський, протодиякон В. Поліщук, диякон Т. Удод.

Івасик Шендюк і Роксанка Кобзар вручають Владиці Митрополитові Мстиславові подарунок — мистецьку тарілку, виготовлену на честь ювілею Тисячоліття Християнства в Україні. На стіні — нерукотворний образ Господній роботи мистця М. Голодика.

На урочистості митрополичої відправи в катедрі св. Володимира, крім переліченого православного духовенства, був присутній в облаченні отець Богдан Дон Лукій — парох української католицької церкви святого Івана Хрестителя в Нюарку.

Особливої урочистости відправі надав чин рукоположення ієродиякона Єремії в сан ієромонаха. Ієродиякон Єремія (у світі Єлисей Ференц з Бразилії) закінчив духовну семінарію святої Софії в Бавнд Бруку, прийняв монашество з ім'ям Єремія і недавно був рукоположенний у сан ієродиякона.

Перед відпуском Митрополит виголосив своє надхненне слово, тісно пов'язане з історією Хрищення Руси-України, та дав апостольську науку для нашої діяльності на майбутнє, привітав і благословив на важливий пастирський шлях нововисвяченого ієромонаха Єремію.

Після відпусту відправлено молебне моління за Божі ласки і щедроти, отримані протягом минулого тисячоліття, та благання Божого благословення на нове тисячоліття. У відправі Молебня взяв участь о. Богдан Дон Лукій.

Коли храмова заля, оздоблена образами відомих мистців, з численними столами із запаленими свічками і свіжими квітами, була заповнена до останнього місця, зайшов Митрополит у супроводі духовенства і членів парафіяльної управи. В цей час присутні піднялися з місць. Коли духовенство засіло за почесний стіл, митрополит поблагословив страви. Після цього о. Володимир представив поіменно священослужителів, які брали участь у Богослужбі. Присутні тепло вітали нововисвяченого ієромонаха Єремію, нового воїна Христової Церкви. Митрополит відзначив, що ієромонах Єремія є душпастирем з покликання, про що свідчать його успіхи в науці, лагідний, спокійний характер, особливе уміння поводитися з людьми. Вітали і обдаровували отця Єремію голова Об'єднання Сестрицтв Валентина Кузьмич, голова парафіяльної управи інж. Ю. Зеленський та інші.

Отець В. Базилевський привітав і представив присутніх представників наших установ і організацій: голову НТШ д-ра Ярослава Падоха, голову дирекції православної кредитівки Всеволода Саленка з дружиною, представника кредитівки „Самопоміч" д-ра Івана Серанта, голову українських православних сестрицтв Валентину Кузьмич, першого заступника Української Православної Ліги Стефанію Дуткевич, директора музею в Бавнд Бруку Ірину Цегельську, представників управи ОБВУА (комбатантів) Євфросину Дітель і Миколу Турецького, командира Буковинського куреня полковника Петра Войновського.

Після трапези відбувся концерт пісні і музики. В ньому взяли участь сопрано Святослава Карачай, баритон Микола Голодик, акомпаньятор Михайло Лев, піяніст Іван Заяць. Короною концерту був виступ бандуриста з Австралії Віктора Мішалова. Він зачарував своєю грою: його пісня-дума про матір-Україну, про голод, про нищення селянства і терор над українським народом викликала сльози в багатьох присутніх. Величавим Архиєрейським Богослуженням, гостинною братською трапезою та вдалим концертом закінчила наша Божа громада святкування 1000-ліття Християнства в Україні та з молитвою і в душевній радості розпочала друге 1000-ліття.

Ю. В. Лотош

В Ню Йорку виступили солісти з України

Належить погратулювати Клюбові круглого стола та Відділові Української Координаційної Ради (УК-Ради) за те, що відважилися скористатися з „гласности" і „перебудови" на Україні і запросили з концертом солістів з України. І це справді був вийнятково-унікальний концерт, що відбувся у п'ятницю, 9-го червня ц.р. в Українському Народному Домі у Ню Йорку. Це був перший виступ відомого тріо з України, які чудово виконали низку українських народних та естрадних пісень. Як підкреслив Станіслав Ю. Лазебник, представляючи виконавців, вони як одиниця тріо в Україні не виступають, бо працюють в різних місцях.

Лідія Михайленко (альт) — солістка Київської філармонії. Скаля її голосу особлива — від альта до сопрано. В Україні вона відома, як талановитий виконавець українських народних і сучасних пісень, грає на фортепіяні й на інших музичних інструментах. Виступала з концертами в Україні, а також Канаді, Східній Европі, Азії й Африці. Соліст Львівської опери Ігор Кушплер (баритон) виконує клясичні музичні твори, українські народні й модерні пісні, а також має свої композиції. Виступав з концертами в Україні, на етнічному фестивалі в ЗСА і у всіх тих місцях, що і Лідія Михайленко. Соліст Львівської філармонії, соліст вокально-інструментального ансамблю „Ватра" Маріян Шуневич (тенор) виступав з концертами в різних місцях в Україні, на етнічному фестивалі у ЗСА та у тих місцевостях, що згадані вище.

Вечір відкрив і привітав названих солістів та Станіслава Лазебника Євген Стахів, який також підкреслив, що це історична подія у розвитку української діяспори, що українські солісти з України виступають на форумі українського національного табору. При цьому попросив С. Лазебника керувати програмою. С. Лазебник спершу представив себе, як українського журналіста і члена Товариства „Україна", а після цього представив виконавців. Присутні оплесками привітали гостей з України.

Тріо розпочало концерт „Заповітом" Т. Шевченка, який прозвучав мелодійно та відмінно, як ми звикли сприймати. Другою точкою була пісня „Думи мої, думи мої..." Далі виконували клясичні твори італійських, німецьких й українських композиторів. До речі, твори чужинецьких композиторів виконували на мовах оригіналу. Солісти як окремими, так і спільними виконаннями виявили свої непересічні голосові й музичні спроможності.

У другій частині вони виконали низку українських народних і сучасних пісень, виступаючи у народних строях, що гармонізувало з виконуваними творами. Лідія Михайленко у своєму сольовому виступі при власному акомпаньяменті виконала низку народних і жартівливих пісень, а між ними одну пісню безсмертного Володимира Івасюка і пісню, присвячену йому.

Приємно вражало, що виконавці не тільки добре володіють голосовими даними, але їх цікава програма складається не з „оклепаних", а нових або у новому музичному осмисленні пісень. Вони також виявили свої музично-інструментальні вміння: всі вони грають на музичних інструментах і самі собі акомпаньюють. Авдиторія їх мило і з захопленням сприймала, відгукуючись щирими оплесками на виконання. Остання пісня „Світлиця" була справді приємною несподіванкою і вершиною концерту. Пісня насичена глибокою історично-українською субстанцією. Після останньої точки трудно було виконавцям попрощатися з авдиторією.

Після надзвичайного концерту, який під мистецьким оглядом пройшов успішно, у ресторані Українського Народного Дому відбулася спільна вечеря з гостями з України, яка продовжувалася за дружніми розмовами до пізньої ночі. Тріо з України своїм виступом заслуговує на увагу і признання за чудове виконання та гідне і на висоті ширення української пісні.

На запрошення всіх тих, які не змогли побувати на цьому концерті, гості погодилися ще раз виступити у Народному Домі в Ню Йорку у вівторок, 27-го червня о 7-ій вечора. Тож до милої зустрічі!

М.Г.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У „Свободі" з 7-го червня ц.р., в редакційній статті помилково сказано, що голова ЧеКа Берія загинув за часів Сталіна. Насправді Берія був розстріляний після смерти Сталіна у боротьбі, яка розгорілася, за владу в Кремлі. У статті Андрія Бука в числі з 10-го червня ц.р., на сторінці третій, друга колонка, третій рядок має бути „90 відс." У редакційній статті в числі з 20-го червня ц.р. початок другого параграфу слід читати: „Президент Буш делікатно й обережно наталврував масакру мирних демонстрантів..." — Ред.

В АФГАНІСТАНІ УРЯДОВІ війська арештували американського журналіста Тоні О'Браєна, що вже кілька разів перебував поміж повстанськими відділами роблячи знімки для американського журналу „Лайф". Вістку про це захоплення подала американська амбасада в Ісламабаді, Пакістан.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 9-го травня 1989 р., на 92-му році життя
упокоїлася у Бозі
наша Найдорожча
МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.
Меланія Білинська

народжена у Винниках коло Львова, Україна.

ПАНАХИДУ відправлено дня 12-го травня в похоронному заведенні Гайнс-Рінальді в Сільвер Спрінг, Мд., а після похоронних відправ, що відбулися в п'ятницю, 12-го травня 1989 р. в українській католицькій церкві св. Родини у Вашінґтоні, Д. К., Тлінні Останки Покійної поховано на Мт. Олівет цвинтарі у Вашінґтоні, Д. К.

В глибокому смутку
РОДИНА

Родина складає щиру подяку Всім, що взяли участь в Панахиді та в похоронних відправах.

Ділимося болючою вісткою з Рідними, Приятелями і Українською Громадою, що 16-го червня 1989 р. трагічно загинув в летунській катастрофі в Африці наш Найдорожчий СИН І БРАТ

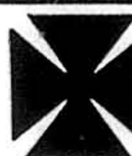
бл. п. U.S. Coast Guard Lt.
Андрій Микола Чаповський

нар. 8-го жовтня 1961 р.

ПАНАХИДА відбудеться в понеділок, 26-го червня 1989 р. о 7-ій год. веч. у похоронному заведенні Graham-McCune, 80 Mountain Blvd, South Mountaintop, Pa

ПОХОРОН у вівторок, 27-го червня 1989 р. о год. 10:30 рано на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

З невимовним жалем:
мати — АЛЬБІНА
брат — ЮРІЙ і Родина

У невимовному болю повідомляємо Рідню, Друзів і Знайомих, що 16-го червня 1989 р. в Іст Гейвен, Конн. відійшов у Вічність на удар серця —

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ТЕСТЬ

бл. п.
Еміль (Іскра) Висовский

УЧАСНИК РЕЙДУ УПА,
уроджений 27-го серпня 1927 р. у Маластові, Горлицького повіту.

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 17-го червня 1989 р. в похоронному заведенні Маркевича.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 18-го червня 1989 р в церкві св. Михаїла в Ню Гейвені, Конн. ТІЛО ПОХОВАНО на East Lawn цвинтарі в East Haven, Conn

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ
доньки: ГАЛИНА СИДОРЯК з мужем ІГОРЕМ
АННА ВИСОВСКА
ХРИСТЯ ВИСОВСКА
брат — ІВАН з родиною в Україні
свати — ТАМАРА І ЯРОСЛАВ СИДОРЯКИ

Гімалаї...

(Закінчення зі стор. 2)

Я. Вижницький: Автопортрет.

тецтві, але й не любить претенсійних ребусів із крисками і плямами. І його образи — без уваги на тематику — навіяні цим настроєм, що його робить кольористом -романтиком. Він відійшов від сантиментального імпресіонізму, але й не став експресіоністом, що накладає фарбу грубими мазками, щоб краще виразити свій настрій. У ньому і його своєрідний власний стиль.

Річні збори Українського Музею

У неділю, 4-го червня, в Ню Йорку відбулися загальні річні збори громадської організації „Український Музей", що має коло 2,000 членів. Завдання її — фінансово підтримувати Музей і керувати його діяльністю.

У зборах взяло участь 83 члени, більшість з Ню Йорку й околиці. Дві жінки приїхали з міста Акрону (стейт Огайо). Одна з них, доктор Александра Школьник, вперше побачила Український Музей і так була вражена його чудовими виставками, що подарувала 10,000 долярів до будівельного фонду Музею.

Всі присутні на зборах одержали ілюстрований річний звіт Музею про його діяльність у минулому році.

Голова управи УМ д-р Богдан Цимбалістий у своєму слові сказав, що одне з найголовніших завдань Музею на найближчі роки — забезпечити Музей новим великим приміщенням: або спорудити будинок на ділянці замлі, купленій в українському районі Ню Йорку, або, якщо буде нагода, купити будинок, який не вимагатиме великих переробок, а землю продати. Українська громада виявляє зрозуміння, гроші до будівельного фонду надходять, але збирання потрібної суми триватиме кілька років.

Музей далі активно працює у малому приміщенні. Його виставки дістають високу оцінку від фахівців-музейників Америки й Канади. Широко розходяться катологи виставок, які нині йдуть також до музеїв України.

Директор Музею Марія Шуст доповнила звіт про діяльність УМ в минулому році інформацією про деякі події цього року. Великий успіх у фахівців і широкої публіки має виставка „Скарби давнього українського мистецтва — релігійне мистецтво XVI — XVIII століть", що відкрилася 12-го березня. На тлі цієї виставки відбувся цикл доповідей. У нинішньому році Музей відвідало 30 груп школярів. Вчора була група — понад 80 школярів зі школи українознавства з Ню Джерсі. Свої досягнення музей завдячує відданій праці його співробітників, членів управи організації „Український Музей" і добровольців.

Скарбник Музею Олександер Тишовницький (за фахом фінансист) у своєму виступі на зборах відзначив, що фінансовий стан Музею непоганий, пожертви від українських американців постійно надходять. Але щоб побудувати новий будинок Музею, треба активніше збирати гроші на будівництво.

Від імени Контрольної комісії Роман Гуглевич відзначив, що фінансова звітність Музею є у повному порядку.

Після звітів відбулася дискусія. Промовці висловлювали побажання щодо дальшої прці Музею, зокрема радили посилити співпрацю з іншими українськими установами в Америці, говорили про способи збирання грошей на новий будинок Музею.

Збори одноголосно прийняли всі звіти і схвалили діяльність управи.

Обрали нову управу УМ, яка зібралася після загальних зборів і розподілила обов'язки. Головою управи далі є д-р Б. Цимбалістий. До екзекутиви увійшли: заступники голови — Марія Савчак, Іванна Рожанковська і Тит Геврик, секретарі — Ольга Левицька і Віра Скоп, скарбник — Олександер Тишовницький також д-р Володимир Воловодюк, Дарія Гойдиш і Тетяна Тершаковець. Члени управи: Ігор Гайда, Лідія Гладка, Марія Даниш, д-р Осип Данко, Олег Дейкало, Любов Дражевська, Лідія Крушельницька, Ірена Кушнір, Володимир Пилишенко, Ольга Тритяк, Зенон Фещак, д-р Іван Флис, д-р Дарія Чайківська-Буадана. Контрольна комісія: Іван Винник, Роман Гуглевич, Володимир Рак, д-р Іван Сєрант, Віра Шумейко.

Виставка картин Ф. Гуменюка

Загальні збори УМ відбулися в музейній залі, де нині експонується виставка картин мистця Феодосія Гуменюка. Отже учасники зборів, слухаючи доповіді й промови, могли одночасно на власні очі бачити останню подію в Музеї — експозицію картин Гуменюка, переважно з історичною і обрядовою тематикою, як от картини „Мотря Кочубеївна", „Козак Мамай", „Колядники" тощо. Твір „Вірність Україні", створений 1972 року, відбиває протест мистця проти погрому України.

Урочисте відкриття виставки відбулося напередодні — в суботу, 3-го червня, і притягло багато людей. Відкриваючи виставку, директор музею Марія Шуст сказала, що це перша виставка видатного українського мистця в Америці.

Далі говорила асистент директора УМ мистецтвознавець Стефанія Гнатенко, яка сказала, що кожна виставка мистців з України — явище і подія і в українській діяспорі і на Україні.

Творчість у вакуумі — це одне з облич тоталітарного режиму. Тому так мало обізнаний Захід з розвитком сучасного малярства на Україні. Та й на Україні тяжко знайти мистейтвознавця, який міг би дати повний аналіз творчости періоду 1960 — 1980-их років. Для цього періоду було характерне те, що офіційне мистецтво (соцреалізм) задушувало „неофіційних" мистців, які не хотіли йти на компроміс, ані зі своєю життєвою позицією, ані в творчості. Одним з безкомпромісних мистців був і є Теодосій Гуменюк. Він народився 1941 року на Вінниччині, мистецьку освіту здобув у Дніпропетровському художньому училищі та в Ленінградському інституті живопису, скульптури та архітектури імени Рєпіна. Живе і працює в Ленінграді.

Гуменюк сміливо протиставляв свою творчість казенній ідеології, соцреалізму. Більшість його картин пов'язана з історичною, побутовою, обрядовою тематикою, на перший погляд віддаленою від завдань сьогодення. Але він сам слушно вважає, що „через сучасне пластичне рішення в моїх творах відбивається те, що властиве нашому часові, те, що властиве мені".

Рання творчість художника, який жив у Ленінграді, зігріта його ностальгічною любов'ю до України, куди він щоліта їздив на вакації. Його творчість була викликом тогочасним погромникам української культури. Він сміливо порушував „табу", протистояв казеній ідеології. Його звинувачували у замилуванні „старовиною" та ідеалізацією патріярхальщини, замовчували. У 1979—1976 роках Гуменюк організував дві виставки українських мистців-нонконформістів у Москві. Його виставки відбулися в Канаді, але він не був на них присутній. Нарешті 1988 року виставки праць Гуменюка відбулися у Львові і Києві, стали відкриттям несподіваного явища в мистецькому житті України.

Ґорбачовська пребудова дозволила Гуменюкові побувати в Парижі й Канаді, а тепер в Америці.

Виставку організував Йоркський університет у Канаді, її було показано в містах Торонто й Оттаві, протягом червня вона буде в Ню Йорку.

„Вітаємо нашого славного козацького маляра!" — закінчила Гнатенко.

У своєму слові Гуменюк сказав, що радий, що в Ню Йорку відбувається виставка його картин. Своєю творчістю він прагне служити Україні. До цієї ідеї він прийшов не зразу. Коли вчився в Дніпропетровську, то від викладачів слова не чув про українську культуру, український живопис. З інших джерел дізнався, що твори українського мистецтва з України то вивозили, то нищили.

Потім, коли Гуменюк учився в Ленінграді, він спілкувався з кількома мистцям, які вивчали українську культуру. Там можна було в бібліотеках читати твори Грушевського та Яворницького, які на Україні були заборонені.

Гуменюк малював портрети гетьманів Дорошенка, Мазепи. Потім його зацікавила обрядова тематика.

Чимало мистців не могло втриматися на Україні, покидали батьківщину. Коли ситуація змінилася і відкрилися для мистців можливості, то виявилося, що нема чого виставляти... Нині малярі розгублені. На закінчення мистець сказав, що на його картинах нема сучасної України, але він хоче її показати крізь свою історичну тематику.

Виставка триватиме до 25-го червня. На продаж є кілька акварелів Гуменюка.

Л. Дражевська

Не випробовуйте...

(Закінчення зі стор. 2)

реакційну більшість з'їзду народних депутатів СССР.

Та вже й партчиновники не приховують, що й вони охоче позбулися б Вас як одіозної фігури, яка заважає дурити народ перебудовними словесами.

То чого ж Ви чекаєте? Конвульсійно чепляючися за владу. Ви вже й так проґавили момент, коли могли безболісно для себе щезнути з політичного обрію услід за романовими, тихоновими, алієвими. Чи думаєте, що придворне хамелеонство, в якому Ви майстерно вправлялися при кількох попередніх правителях, вивезе Вас і за нового генсека, що чомусь не гребує сідати поруч з Вами за стіл Політбюра — чи то із вдячности за передбачливо поданий за нього голос на весні 1989, чи то не розуміючи, що для успіху перебудови її треба було починати з України, а не перетворювати нашу республіку на заповідник брежнєвізму.

Але Міхаїл Ґорбачов — не всесильний імператор, як його попередники. Сьогодні слово починає брати народ, що прокидається з летаргійного сну і струшує з себе страх. Тому забирайтеся геть, бо дочекаєтеся, що Вас, як пір'їну, змете хвиля народного гніву.

Хапайте, поки дадуть, черговий орден Леніна і персональну пенсію та й чимскоріше тікайте до Москви. А коли настане час покликати Вас із імперської столиці на відповідь перед своїм народом, ми вже гуртом якось скинемося на дорогу по мідному шелягу, як скидалися нещодавно на мітинґові у Биківні для іншого ката українського народу — Лазаря Каґановича.

Щасливої дороги!

1-го червня 1989 року, тюрма КПУ (тут — камера попереднього ув'язнення) в Золочеві на Львівщині.

Вячеслав Чорновіл,
член Виконавчого Комітету УГС

P. S. Якщо на з'їзді народних депутатів не вистачить здорових сил, щоб анулювати підписаний М. Ґорбачовим 8-го квітня 1989 р. реакційний Указ про т. зв. державні злочини, то мене якраз час тягнути до криміналу за цей лист, звинувативши в дискредитації видатного партійного і совєтського діяча часів Хрущова, Брежнєва, Ґорбачова, незмінного члена Політбюра ЦК КПС та керівника протягом 17 років республіканської парторганізації — передового загону КПСС, активного пропаґандиста і втілювача в життя ідей пролетарського інтернаціоналізму, відомого діяча міжнародного комуністичного руху, двічі Героя соціялістичної праці, кавалера багатьох орденів, вірного ленінця Володимира Васильовича Щербицького.

Але прошу майбутній суд врахувати й обставину, яка пом'якшує мою вину: при найбільшому старанні, мобілізувавши весь свій публіцистичний хист, я не зможу дискредитувати громадянина Щербицького в очах українського народу, більше, ніж він сам дискредитував себе за кілька десятиріч лакейського служіння московському імперіялізмові.

Та суд між нами нехай таки відбудеться, бодай символічний, із виходом на велелюдні майдани, із тисячами свідків — живих, убієнних до народження в лоні чорнобильських матерів. І нехай вирок на тому вселенському суді винесуть не вірні пахолки панівної кляси, що чомусь називають себе народними суддями. Хай присуд на ньому винесуть Бог і народ — найвищі судові інстанції у всесвіті.

В. Чорновіл

Товариство...

(Закінчення зі стор. 1)

втручатися в заплановані Молебні по жертвах НКВД і закликав всіх присутніх взяти численну участь в цих Панахидах. Також просив присутніх зустрінути в понеділок, 29-го червня, арештованого Івана Макара перед тюрмою на вул. Сінній, з якої його повинні звільнити в год. 6-ій вечера. (Макара звільнили 29-го червня в обідню пору).

Макар гостро виступив проти арештів і переслідування громадян. Він повідомив зібраних, що минулої неділі, тобто 21-го травня, в Стрию поставлено громадянами великий хрест, який хтось вночі знищив.

Виступав представник росіян із Москви. Він говорив російською мовою і дякував львів'янам за те, що сьогоднішньою демонстрацією вони згадали його діда, жертву Кагановича, який сьогодні живе на свободі і дістає державну пенсію. „Під суд його!" — закликав москвич. Він також виступив проти Щербицького. Виступ москвича публіка одобрила тривалими оплесками.

Михайло Горинь: „Цей мітинг є мітингом скорботи і болю всіх просторів України. Це є трагедія українського народу, який нищили тирани і фізично, і духово. Індустрію смерти обслуговували мільйони державних службовців Союзу, котрі відбирали людям хліб. Діявольська система була вдосконалена чинниками режиму щоб знищити український нарід і інші народи, щоб створити лише один, радянський народ. Ці заходи знищення не вдалися помимо мільйонів жертв. Після сталінської доби почалися нові репресії... вони продовжуються до сьогоднішнього дня. Але народ живе і бореться за свободу... Наші друзі сьогодні сидять в тюрмах. Чорновіл, Макар, священик Волошин, Ярослав Путько є нелеґальноарештовані... Звернімся до народних депутатів в Москві з вимогою про їх звільнення.

На днях ми зверталися до Валентини Шевченко, голови Президії Верховної Ради УССР в Києві в справі звільнення вищеназваних в'язнів. Вона сказала що у Львові в'язнів нема (сміх демонстрантів, пізніше обурення яке закінчилося одностайним вигуком „Єдність, єдність, єдність").

М. Горинь закічив свій виступ вимогами: звільнити в'язнів, вимагати леґалізації УКЦеркви і змінити пляни будови рівенської нуклеарної електростанції, будова якої, залила б козацькі могили і історичні місця Берестечка на Волині.

Наступною виголосила промову жінка, яка вимагала прослідити жертви братовбивства. „Якби не було репресій радянської влади, не було б братовбивства", — казала вона. Опісля читала свій вірш присвячений жертвам репресій сорокових років.

Мітинг „Меморіял" продовжувався до год. 7-ої вечера і виступало на ньому багато промовців. Також проведено збірку грошей на потреби Товариства „Меморіял", яку очолює академік д-р Юхновський у Львові.

Чому Дуранті...

(Закінчення зі стор. 2)

про московську голодову облогу України — РСГ). Ніхто з цих людей не дав йому статистичних даних смертности, бо, як він особисто переконався, у тих місцевостях дев'ять з десяти осіб були новоприбулі люди, яких спровадила тамошня влада.

Дуранті мав двічі інтерв'ю зі Сталіном і дотримував товариство Літвінову в дорозі до Америки, після чого Америка за президента Рузвельта визнала СССР де юре в 1933 році, а в 1935 підписала торговельний договір і відтоді торгують і помагають большевики досьогодні. Дуранті признається, що він був добре платним кореспондентом, але постійно бракувало йому грошей.

Перечитуючи написане Дуранті, „читач прийде до висновку, що цей довголітній кореспондент „Ню Йорк Таймсу" виконував у Москві таку працю, яка подобалася самому Сталінові. Дуранті не бачив голодомору в Україні, бо не хотів писати правду про звірську комуністичну систему, якою він був захоплений. Він згадує, що справжній соціялізм існує тільки в СССР.

Треба ставитися з резервою до таких кореспондентів, що дістають дозвіл перебувати на терені СССР аж 15 років. Ми мали нагоду читати статті, в яких автори остерігали перед московськими урядовими чинниками, які працюють не тільки над закордонними репортерами й журналістами, але й над працівниками чужинецьких амбасад, підсуваючи до їх розпорядимости тренованих агентів КҐБ, які володіють мовами тамошніх амбасад.

Цю книжку Дуранті зберіг у своїй приватній бібліотеці Володимир Пізнюк. Ми йому вдячні за випозичення її для загального вжитку.

„Українці..."

(Закінчення зі стор. 2)

ці надзвичайно цікаві й повчальні спомини про одну з країн Південної Америки, в якій доводиться жити й працювати українцям, зберігати свою національну ідентичність чи національну свідомість серед молодшого покоління, не зважаючи на тиск довкілля спрямованого до повної асиміляції і національної смерти.

Можна сміло сказати, що ця книжка є доброю і корисною лектурою для кожного старшого й молодшого, бо дає вона багато відомостей про країни, які лежать в засягу південнотропічного клімату, про соціяльно-політичні відносини й обставини, про характер, звичаї і обичаї населення південних країн. Тому можна й треба цю книжку поручити кожному, а зокрема молодшому поколінню, щоб призвичаювати їх до читання вартісних українських книжок, з яких могли б скріпляти свої національні почування і свідомість приналежних до української нації.

Книжку в ціні 20 дол. з пересилкою можна набувати від Осипа Паншичина, написавши на адресу: O.Panchyshyn, 916 N. Wolcott Ave, Chicago, Ill. 60622.